

PLÁN VÝCHOVY A PÉČE ŠKOLKY V LESE

*„Studánku dej mi blízko u lesa
A nehlubokou
Jenom na dlaň vody
A do ní žabku, která vodu čistí
Na podzim povybírám napadané listí
V zimě se budu starat, aby nezamrzla
A v srpnu zavedu tam lidi žíznivé
A to je všechno
Snad je v moci tvé
Udělat pro mne malý důlek vody
Ve kterém by se odrážela nebesa“.*

Modlitba, Jan Skácel

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

prostor PLUS o.p.s.

ilustrace Pavel Čech

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název: Školka v lese

Druh zařízení: Dětská skupina zřizovaná dle Zákona 247/2014 Sb.

Adresa: Brankovická 1417, Kolín V

Telefon: 735 050 967

Web: www.prostor-plus.cz/vzdelavame/skolka-v-lese/

E-mail: info@skolkavlese.cz

Zřizovatel: Prostor plus o.p.s., Na Pustině 1068, 280 02, Kolín 2

IČ: 265 94 633

Bankovní účet: 433442349/0800

Kapacita: 12 dětí

Provoz: 7:45 – 16:15 hod.

Odpovědná osoba: Bc. Eva Kramářová, 774 279 546, eva.kramarova@prostor-plus.cz

Den započetí poskytování péče o dítě: 1. 3. 2017

II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

1. Zázemí

Venkovní okolí

Velkou předností naší Školky v lese je její těsné sepětí s přírodou. Zázemí školky se nachází v přímém sousedství rozlehlého lesoparku Borky a břehu řeky Labe.

Lesopark Borky nám poskytuje rozmanitá lesní zákoutí, pěšiny, mýtiny, křoviska, hustý les. V blízkosti školky se nachází také bosonohá stezka, lávka vedoucí na ostrov a veřejné hřiště s několika klasickými prolézačkami. Lokalita je z města dobře dostupná vozem i autobusem.

Takové místo bylo naším snem! Proto se při tvorbě pedagogické koncepce snažíme co nejvíce využít možnosti této „přírody ve městě“ a genia loci „našeho“ lesa a okolí.

Pod střechou

Naše vnitřní zázemí tvoří **třída**, šatna, záchodky se sprchou, kuchyňka a malý sklad na pomůcky a hry. Ve třídě je okénko pro loutkové divadlo, dva kulaté stoly pro stolování i tvoření, koberec, odpočinkový koutek s baldachýnem. Místnost je esteticky a citlivě vyzdobena (jemná originální výmalba s přírodními motivy, síť na zavěšení dětských výkresů, police na didaktický materiál...). Jsme vybaveni výtvarnými potřebami, tvořivým materiálem, knihami pohádek a atlasy pro určování živé i neživé přírody, stavebnicemi a pomůckami pro rozvoj jemné i hrubé motoriky a konstruktivního myšlení. Klasických hraček máme poskrovnu - chceme podpořit v dětech jejich tvořivost a nápaditost.

prostor PLUS | OBECNĚ
PROSPĚŠNÁ
SPOLEČNOST

Ke hře, tvoření i výzdobě upřednostňujeme přírodní materiály. Děti mají možnost si v rámci daných pravidel samy zvolit pomůcky a hry, kterým se chtějí věnovat. Vedeme děti k samostatnosti – oblékání, hygiena, péče o společný prostor, pomoc při drobných úklidových činnostech ve třídě i venku. Společně s dětmi třídíme odpad, a podporujeme tak jejich vědomí zodpovědnosti za blízké okolí a čisté životní prostředí. Před dveřmi školky je zastřešená **terasa**, kterou jsme během jedné sobotní brigády spolu s rodiči a dětmi přetvořili do útulné venkovní třídy. Obohatili jsme ji o estetickou výmalbu inspirovanou interiérem školky, mazací tabulí, závěsnými dekoracemi z přírodnin, plot jsme zaplnili osázenými paletami s květinami a bylinkami. Uprostřed jsou stoly pro tvoření a "letní jídelnu", v zadní části kruhové posezení ze seřiznutých klád, doprostřed pokládáme koberec. V úložném prostoru máme shromážděný různorodý konstruktivní materiál ke stavbě a imaginativním hrám.

2. Naše koncepce výchovy

Náš Plán výchovy a péče je příručka, která se přirozeně vyvíjí spolu s námi a našimi zkušenostmi. Pravidelně je editován a aktualizován týmem průvodců, hlavní cíle, hodnoty a filozofie však zůstávají.

2.1. Obecně, ale od srdce

Každé dítě je jedinečná osobnost a pro svůj zdravý a všestranný vývoj si zaslouží individuální přístup v péči a výchově. V naší Školce máme k dětem osobní vztah, inspirujeme se filozofií výchovného stylu „respektovat a být respektován“, lesní předškolní pedagogikou, přístupem Marie Montessori a jinými ověřenými pedagogickými směry, ve kterých se jednotliví průvodci průběžně vzdělávají. Samostudiem, kurzy či stážemi si tak kontinuálně prohlubujeme a rozšiřujeme již nabitě průvodcovské schopnosti, a to dle plnění individuálních vzdělávacích plánů.

Naší vizí je zajistit dětem zdravý a harmonický rozvoj na úrovni tělesné, duševní, rozumové i emoční. Věříme, že každý jsme unikátní bytost, máme si navzájem co nabídnout a co se jeden od druhého naučit. Rozmanitost skupiny je tak velkým darem a přínosem pro všechny – pro děti, průvodce i rodiče. Právě naše odlišnosti nás dělají jedinečnými! Spolu tak poznáváme své přednosti i limity – o své silné stránky se na své cestě můžeme opřít, ty slabší máme šanci za pochodu rozvíjet.

Přejeme si ve Školce v lese vytvořit bezpečné a zároveň stimulující prostředí, které dává dětem prostor růst a rozvíjet se. Věříme, že zážitky z naší školky děti pozitivně ovlivní a povedou jejich vývoj zdravým a šťastným směrem. Máme privilegium být s nimi v „základním táboře“ na jejich celoživotní vzdělávací expedici: být jejich průvodci pro nás znamená při nich stát, motivovat je a inspirovat je pro jejich další životní kroky. Přejeme si, aby s odstupem času zpětně viděly čas strávený ve Školce v lese jako šťastný a hodnotný.

2.2 Vodítka daná ministerstvem

Následujeme vzdělávací cíle pro předškolní vzdělávání (RVP PV) definované MŠMT, podle znění z

ledna 2017.

Záměry vzdělávání jsou zde definovány ve formě rámcových cílů:

- 1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání**
- 2. Osvojení hodnot**
- 3. Získání osobnostních postojů**

Naplnění rámcových cílů je realizováno na úrovních:

- 1. biologické:** dítě a jeho tělo
- 2. psychologické:** dítě a jeho psychika
- 3. interpersonální:** dítě a ten druhý
- 4. sociálně-kulturní:** dítě a společnost
- 5. environmentální:** dítě a svět

Výstupem úspěšného naplnění daných dílčích cílů jsou pak osvojené **poznatky, dovednosti, hodnoty a postoje** na uvedených úrovních (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní, environmentální).

A vzdělávací kruh se uzavírá, výstupem naplnění rámcových vzdělávacích cílů je osvojení si klíčových kompetencí (způsobilostí):

- 1. kompetence k učení**
- 2. kompetence k řešení problémů**
- 3. kompetence komunikativní**
- 4. kompetence sociální a personální**
- 5. kompetence činnostní a občanské**

2.3. Cesty k naplnění cílů vzdělávacího procesu

Díky častému pobytu v přírodě si děti utváří pozitivní vztah ke svému okolí, ke všemu živému. Mají možnost bezprostředně vnímat přechody čtyř ročních období a změny, které přinášejí. A tak se přirozeně učí porozumět koloběhu života a jeho kontinuitě (klubání – narození – růst a zrání – plodnost – stárnutí – smrt) a cyklicitě života v přírodě (začátek – konec – začátek).

Přirozený pohyb v přírodě nabízí pevný základ pro zdravý styl života – rozvíjí tělesnou i duševní odolnost dětí, posiluje jejich imunitu, napomáhá jim poznat své hranice a nalézt odvahu k jejich posunutí. Průvodci se snaží vytvořit nesoutěživé prostředí, kde každé z dětí zažije v některých oblastech pocit úspěchu.

Ze zkušenosti víme, že pobyt venku (téměř) za jakéhokoli počasí nebývá pro děti překážkou, pokud jsou dobře připraveny a vybaveny (funkční oblečení, metoda „cibulového“ vrstvení, odpočatost, posilňenost) a svým okolím podporovány. Průvodce je dítěti příkladem, pohodový pocit z pobytu venku se pak přenáší i na děti.

Různorodost terénu dětem nabízí nesčetné možnosti k prozkoumávání, objevování, hrám a tvoření. Díky pravidelnému pobytu v jedné lokalitě pomáháme dětem budovat zdravý a pozitivní vztah ke svému přírodnímu okolí, a stavíme tak základ pro zodpovědný vztah k celému životnímu prostředí.

S dětmi trávíme venku denně minimálně 2 hodiny (procházka k řece, zkoumání lesa, hřiště před třídou, tvoření na terase, zahradnické pokusy), svačíme pod širým nebem, tvoříme z nalezených přírodních materiálů...

3. Koloběh roku a rytmus dne

3.1 Koloběh roku

Při tvorbě programu vycházíme přirozeně z koloběhu života v přírodě, následujeme lidové tradice, místní slavnosti a významné události v kalendáři. Inspirováni metodikou naší „sesterské“ Školky v zahradě držíme s dětmi slavnosti věnované aktuálním tématům. S tímto záměrem volíme činnosti rukodělné tvorby, vybíráme pohádky, písničky a říkadla, hry a pohybové aktivity na ven i do třídy. Některé slavnosti prožíváme společně s rodiči a veřejností, jiné se odehrávají pouze v rámci naší skupiny.

Každý měsíc informujeme rodiče o aktuálním programu a plánu aktivit.

3.2 Rytmus dne

Ve Školce v lese vítáme děti od 7.45 hodin ráno a loučíme se s nimi nejpozději v 16:15. Každý den se snažíme dodržovat následující rytmus dne:

- 7:45 – 8:15 – scházíme se na terase před školkou
- 8:15 – 9:00 – ranní kruh, společná aktivita
- 9:00 – 9:30 – hygiena, dopolední svačina
- 9:30 – 11:30 – pobyt s dětmi v přírodě

11:30 – 12:15 – hygiena, společný oběd
12:15 – 14:00 – odpočinek
14:00 – 14:30 – hygiena, odpolední svačina
14:30 – 16:15 – odpolední program v okolí školky

Provoz je celoroční – otevřeno je v pracovní dny včetně letních prázdnin. Školka v lese je **uzavřena v době vánočních prázdnin a ve státní svátky**.

III. JAK TO U NÁS CHODÍ

1. Školka v lese nabízí:

- a) **pětidenní model** – celotýdenní docházka
- b) **třídenní model** – středa, čtvrtek, pátek
- c) **dvoudenní model** – pondělí, úterý

Skupiny dětí jsou věkově smíšené a díky dodržování jednotlivých modelů docházky je zaručena kontinuita programu a ucelenost skupiny. Do školky přijímáme zpravidla děti od 3 let věku, mladší děti mohou být přijaty na základě individuálního posouzení jejich zralosti. Podrobnější kritéria přijetí a podmínky zápisu dětí do školky, způsob zajištění náhrady docházky, informace o zdravotním stavu a věcné vybavení dětí jsou sepsány v dokumentu Vnitřní pravidla Školky v lese (jako příloha smlouvy). Ve skupině máme maximálně 12 dětí, o které se starají vždy 2 průvodci. V případě, že je přítomno 5 a méně dětí, může vést skupinku průvodce jeden.

2. Průvodci v naší Školce

Děti vedou průběhem dne dva průvodci splňující zákonné požadavky na osoby vykonávající péči o děti v dětské skupině s podporou pracovníků na zkrácené úvazky a dobrovolníků, opět splňujících zákonné požadavky na vzdělání. Snažíme se v týmu školky vyvážit zastoupení obou pohlaví, aby prostředí bylo co nejpřirozenější a děti z něj mohly čerpat dobré zkušenosti a příklady pro život. Průvodci pracují pod supervizí, jsou podporováni v osobním seberozvoji a vedeni ke kontinuálnímu rozšiřování znalostí a zkušeností v oblasti předškolní pedagogiky, lesní pedagogiky a respektujícího vzdělávacího přístupu. Pomocí stáží, seminářů a kurzů se inspirují a profesně i lidsky vyvíjejí. Svoji roli vnímají jako průvodci dětí světem, přírodou a mezilidskými vztahy.

3. Pravidla ve třídě a venku

Nezbytnou součástí provozu Školky v lese jsou jasně stanovená pravidla, která vymezují vztahy mezi dětmi, průvodci a rodiči. Tým průvodců je definuje společně s dětmi a rodiči se záměrem vytvořit

bezpečné prostředí a vřelou atmosféru. Veškerá pravidla jsou stanovena v dokumentu „Vnitřní pravidla“, který je přílohou Smlouvy a je k nahlédnutí v prostorách školky.

IV. ROZVOJ DĚTÍ VE ŠKOLCE

Děti jsou během celé docházky do školky přirozeně vedeny k **samostatnosti** v sebeobsluze i rozhodování a k **zodpovědnosti** za své chování, pocity i věci. Velký důraz klademe na správné rozvíjení sociálních vztahů jak mezi dětmi, tak i ve vztahu dítě – dospělý. Klíčová je pro nás vzájemná komunikace, sdělování svých pocitů a potřeb, schopnost vyslechnout druhého a **respektovat** jeho potřeby.

Hrubou i jemnou motoriku děti trénují každodenně při běžných i speciálních činnostech. Pohyb v přírodě, v nerovném terénu, překonávání překážek, manipulace s předměty běžné denní potřeby, účast na činnostech každodenního chodu školky – to vše dostatečně a nenuceně děti připravuje na vstup do reálného světa, ve kterém se pak pohybují sebedovědoměji a s vědomím vlastních schopností.

Do denního režimu zařazujeme i speciální aktivity, které cíleně rozvíjejí široké spektrum potřebných dovedností, jako jsou např.:

Grafomotorika, jemná motorika, pravolevá orientace – děti se učí uvolňovat jemné svaly ruky (zápěstí, prsty), jsou vedeny ke správnému držení psacího náčiní, k účelnému grafickému projevu (psaní, kreslení), koordinaci oka – ruky (různé druhy manipulace s předměty: navlékání, přesívání, trhání, stříhání, skládání, přebírání aj.), procvičují pravolevou orientaci v prostoru, na ploše, v sešitu apod.

Dovednosti řečové, komunikační – děti jsou podporovány ve vyjadřování vlastních myšlenek, ve sdělování pocitů, v popisu zážitků a zkušeností s danými jevy, stejně tak jsou vedeny ke schopnosti naslouchat a vést smysluplný dialog. Seznamují se s návyky správného dýchání a zdravého tvoření lidského hlasu a řeči pomocí technik dramatické výchovy.

Jazyková příprava, **smyslové vnímání, tvořivost, paměť** – formou hry jsou u dětí podporovány sluchová analýza a syntéza (rozklad slova na hlásky, slabiky, složení slov), vyjadřování myšlenek pomocí znakových systémů (číslice, písmena, piktogramy), trénování paměti (říkadla, básničky, písničky, převyprávění pohádky), průběžně se rozšiřuje slovní zásoba.

Předmatematické představy – je rozvíjeno názorné myšlení a následný přechod ke konkrétním logickým operacím (zobrazení geometrických tvarů a číselné posloupnosti, početní operace, „psaní“ číslic, třídění aj.). Je využívána metoda pokus – omyl, zobecňování, nacházení vlastních argumentů, osvojení si základního matematického jazyka (přiměřeně věku).

V. PLÁNOVÁNÍ

1. Péče o dítě

Výchozím dokumentem plánování je Plán výchovy a péče. Péče o děti vychází z plánů činností podle jednotlivých ročních období. Měsíční přehled plánovaných aktivit Školky v lese budeme rodičům pravidelně rozesílat emailem. Seznámení s Plánem probíhá v rámci organizační schůzky pro rodiče na začátku školního roku.

2. Plán rozvoje a vzdělávání průvodců

Plán rozvoje a vzdělávání průvodců tvoří každý pracovník se svým přímým nadřízeným jednou za půl roku.

3. Plán porad a supervizí

Organizačně provozní témata řeší tým průvodců se svým vedoucím na pravidelných poradách, jednou měsíčně. Supervize týmu probíhá jednou za 4–6 týdnů.

VI. HODNOCENÍ

Systém hodnocení naší práce má dvě roviny, jedna se zaměřuje na individuální pokroky dětí a druhá hodnotí vlastní práci průvodců.

1. Hodnocení péče o dítě:

- Každodenní zpětná vazba týkající se konkrétního dne (průvodce – rodič – dítě)
- Pololetní individuální zhodnocení formou setkání průvodce – rodič ve vypsáném termínu konzultací

Pololetní a závěrečné ohlédnutí si klade za cíl sledování naplňování potřeb dětí. Inspirací pro závěry jsou průvodcům pravidelné porady a supervize a denní záznamy z péče o dítě vedené formou deníku. Zamýšlíme se nad tím, co dětem prospívá, co je baví a posiluje, v čem vynikají a na co je třeba se více zaměřit. Tato pozorování nám pomáhají k dětem hledat cestu.

2. Hodnocení práce průvodců:

- Každodenní zpětná vazba od rodičů a od dětí
- Roční zhodnocení formou dotazníku na konci školního roku
- Hodnocení práce průvodců vychází ze systému hodnocení Prostor plus o.p.s.
- Pravidelné supervize celého týmu
- Pravidelné porady pracovníků se svými přímými nadřízenými

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

prostor PLUS o.p.s.

prostor PLUS | OBEČNĚ
PROSPĚŠNÁ
SPOLEČNOST

 Na Pustině 1068, 280 02 Kolín 2 774 650 035, 608 123 013 info@prostor-plus.cz www.prostor-plus.cz IČ: 265 94 633

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

prostor PLUS o.p.s.

Je to tak snadné najít cestu k nám...

*„Okolo potoka,
po kterém pírkó plave,
přes zídku přelézt,
nadejít si humny,
na mostku postát,
nad hučícím splavem
slovíčka hledat vhodná pro pěnu,
zase je zahodit
a jít,
jít,
na cestu uříznout si hůl,
spočítat hvězdy,
v lese zabloudit,
tmu jako plnou fůru sena
před sebou tlačit
a místo náprav
uslyšet ze sna sténat ptáky.*

Je to tak snadné najít cestu k nám.“

Cesta k nám, Jan Skácel

Vypracoval tým Školky v lese, srpen 2017

Čerpáno z:

- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, Praha, 2017, www.msmt.cz/file/39793/

prostor PLUS | OBEČNĚ
PROSPĚŠNÁ
SPOLEČNOST

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

prostor PLUS o.p.s.

- Školka v zahradě Kutná Hora (www.skolkavzahrade.cz)
- Jan Skácel, BÁSNĚ I, Akcent, 1998

prostor PLUS | OBEČNĚ
PROSPĚŠNÁ
SPOLEČNOST